

Besl. O. nr. 12

Jf. Innst. O. nr. 8 (2000-2001) og Ot.prp. nr. 75 (1999-2000)

År 2000 den 16. november holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner, lov 9. desember 1966 nr. 1 om hevd og lov 2. juni 1978 nr. 37 om godtroervert av løsøre

I

I lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner gjøres følgende endringer:

§ 23 a skal lyde:

En kulturgjenstand som befinner seg i Norge, og er ulovlig fjernet fra territoriet til en stat som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) eller som omfattes av Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995, skal fysisk tilbakeleveres til denne statens territorium, jf. §§ 23 b til 23 f. En kulturgjenstand regnes også som ulovlig fjernet hvis den har vært midlertidig utført fra en slik stats territorium, men den ikke er brakt tilbake i samsvar med vilkårene i en utførselstillatelse gitt etter denne stats kulturvernlovgivning. Det samme gjelder hvis andre vilkår i en slik tillatelse er krenket.

§ 23 c tredje og fjerde ledd skal lyde:

Adgangen til å anlegge sak om tilbakelevering som omhandlet i §§ 23 a til 23 f foreldes tre år etter den dag den anmodende stat fikk kjennskap til hvor kulturgjenstanden befant seg, og til besitterens eller innehaverens identitet. Foreldelse inntreier i alle tilfeller senest 50 år etter at kulturgjenstanden er fjernet ulovlig fra den anmodende stats territorium, og senest 75 år etter at kulturgjenstanden er fjernet ulovlig dersom det dreier seg om kulturgjenstander som er en del av offentlige samlinger eller kirkegods som omfattes av særlig vern etter nasjonal lovgivning.

I tilfeller som nevnt i § 23 a annet punktum skal kulturgjenstanden regnes som fjernet ulovlig den dag da den skulle ha blitt sendt tilbake etter vilkårene i utførselstillatelsen.

Nåværende § 23 c fjerde og femte ledd blir nye femte og sjette ledd.

§ 23 d skal lyde:

Eier eller rettighetshaver som sitter med gjenstanden skal ved tilbakeleveringen få en rimelig erstatning fra den anmodende stat dersom vedkommende ervervet gjenstanden etter at den ble ulovlig fjernet, og visste tilbørlig aktsomhet ved ervervet. Den som har ervervet gjenstanden ved arv eller gave, skal likevel ikke ha en gunstigere stilling enn den personen denne fikk eller arvet gjenstanden av.

§ 23 e skal lyde:

Ved tilbakelevering til en stat som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS), skal eiendomsretten til en kulturgjenstand etter tilbakeleveringen avgjøres etter lovgivningen i den anmodende stat.

Ved tilbakelevering til en stat utenfor EØS som omfattes av Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995, tapes eiendomsretten til kulturgjenstanden med mindre den anmodende stat samtykker i en annen løsning.

§ 23 f skal lyde:

Departementet kan gi regler om hva som skal regnes som kulturgjenstander etter §§ 23 a til 23 e. Som kulturgjenstand kan også regnes gjenstander som ikke er kulturminner, men gjenstandene må ha en arkeologisk, forhistorisk, historisk, litterær, kunstnerisk eller vitenskapelig verdi. Departementet kan gi nærmere regler om tilbakelevering av kulturgjenstander i samsvar med EØS-avtalen vedlegg II kapittel XXVII punkt 1 (Rdir 93/7/EØF om tilbakelevering av kulturgjenstander som er fjernet ulovlig fra en medlemsstats territorium) og Unidroit-konvensjonen om stjålne eller ulovlig utførte kulturgjenstander av 24. juni 1995.

II

I lov 9. desember 1966 nr. 1 om hevd gjøres følgende endringer:

§ 1 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Det kan ikke vinnast hevd til lausøyre som har arkeologisk, forhistorisk, historisk, litterær, kunstnarisk eller vitenskapleg verdi, og som er teke frå nokon

- a) *ved tjuveri, brukstjuveri, ran eller anna vald eller trugsmål om vald, eller*
- b) *ved at lausøyret er ulovleg utgrave, eller halde attende ulovleg i samband med ei lovleg utgraving.*

Det kan heller ikke vinnast hevd til lausøyre som vert omfatta av lov om godtroerverv av løsøre 2. juni 1978 nr. 37 § 2 nr. 2.

Nåværende § 1 fjerde ledd blir nytt sjettede ledd.

III

I lov 2. juni 1978 nr. 37 om godtroerverv av løsøre gjøres følgende endringer:

§ 2 nr. 2 skal lyde :

Heller ikke ellers kan mottakeren vinne rett etter § 1 til kunstverk, antikviteter, museumsgjenstander, løse kulturminner eller skipsfunn som er i offentlig eie eller tilhører privat samling som er åpen for allmennheten.

Ny § 5 skal lyde:

1. *Paragrafen her gir enkelte særlige regler for løseøring som har en arkeologisk, forhistorisk, historisk, litterær, kunstnerisk eller vitenskapelig verdi.*

Jorunn Ringstad

president

IV

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Endringene i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner som gjelder de stater som har ratifisert Unidroitkonvensjonen av 24. juni 1995, får bare anvendelse på kulturgjenstander som er ulovlig fjernet etter at endringene trådte i kraft.

Endringene i lov 9. desember 1966 nr. 1 om hevd får virkning for tilfeller der det ikke er vunnet hevd på eiendomsrett eller bruksrett til tingen ved ikrafttredelsen.

Endringene i lov 2. juni 1978 nr. 37 om godtroerverv av løsøre får virkning for tilfeller der et godtroerverv ikke har skjedd ved ikrafttredelsen.

Olav Gunnar Ballo

sekretær